

Model v Trzin
Maj. 65.

1965

LETO VI

ŠT. **1**

Tržiški terstilec

Glasilo delovnega kolektiva Bombažne predilnice in tkalnice

Tržišč

Komunisti našega podjetja

so zborovali!!

Dne 9.1.1965. je bila v učilnici za izobraževanje letna konferenca Zveze komunistov našega kolektiva, na kateri so prisostvovali tudi sekretar Občinskega komiteja tov. Stane Mešič in sekretar ZK tovarne Peko tov. Filip Šarabon.

Sekretar komiteja ZK BPT tovariš Veselinović je otvoril konferenco in pozdravil vse navzoče člane in goste. V poročilu, ki ga je podal o delu organizacije, se je dotaknil predvsem problematike gospodarstva v kolektivu, vloge in dela članov ZK v samoupravnih organih. Ta vloga je važna posebno sedaj, ko se podjetje nahaja v težkem ekonomskem položaju, kar mora biti slehernemu naloga, da išče izhode z intenzivnejšim delovanjem. Omenil je, da pri prehodu na skrajšani delovni tednik niso izkoriščene še vse možnosti notranjih rezerv, ki bi jih lahko izkoristili z boljšo organizacijo dela, oskrbo delovnega mesta, surovinami, delovno disciplino, z boljšo izrabo delovnega časa in podobno. Eden od pogojev za izboljšanje dviga produktivnosti je tudi razvijanje in izpopolnjevanje samoupravljanja in stimulatívnejša delitev osebnega dohodka.

V poročilu je govoril tudi o delu komunistov po reorganizaciji v občinskem merilu, ko se je opustilo obvezno sestajanje po osnovnih organizacijah in se prešlo na razprave s člani ZK po interesnih skupinah na posameznih področjih, kar je dalo dobre rezultate.

Nakazana je tudi dejavnost, ki bi jo morali komunisti razvijati izven podjetja. Omenil je tudi vlogo mladih komunistov. Celotni referat je temeljil na osnovah VIII. kongresa ZKJ, kar je dalo dobro osnovo za nadaljnjo razpravo, ki je bila zelo plodna in živahna.

Diskutanti so kritično ocenili dosedanje delo in govorili predvsem o medsebojnih odnosih, ki v našem podjetju včasih niso najboljši, kadrovskih problemih, reelekciji vodilnega kadra, o predlogih izkoriščanja fonda delovnega časa in o predlogu v zvezi z nagrajevanjem o stalnosti. Nakazano je bilo tudi težko stanje, v katerem se nahaja tekstilna industrija.

Konferenca je izbrala tudi nov 11-članski Tovarniški komite.

Iz poročila, kakor tudi iz celotne razprave je torej videti, da je konferenca pokazala določen ideološki dvig članov ZK, ki bo nedvomno zelo potreben pri bodočem delu, če bodo hoteli v praksi izvajati politiko in načela, ki jih je postavil VIII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije.

NAŠI PROIZVODNI USPEHI V LETU 1964.

Da predvidovanjih letnega plana naj bi izdelali v preteklem letu 3.897.219 kg preje pri povprečni Nm 27,2 oziroma 3.209.300 kg pri Nm 34, 577.314 kg sukancev pri $\emptyset$ Nm 9,18, oziroma 576.360 kg pri Nm 9,2, 15.027.041 kvadratnih metrov tkanin ali 25.773.354 votkov pri povprečni širini tkanine 122,06 cm in povprečni gostoti 19,83 votkov/cm ter dodelali 16.789.440 kv.m tkanin pri povprečni širini 118,5 cm.

In naši stvarni uspehi?

Predilnica je spredla v letu 1964 - 3.522.421 kg pri $\emptyset$ Nm 29,2 oziroma 3.151.889 kg pri Nm 34 in dosegla postavljeni plan z 98,2 %.

Sukalnica je izdelala 549.653 kg sukancev pri Nm 9,2 in izpolnila postavljeno obveznost s 95,4 %.

Tkalnica je stkala 14.646.329 m² oziroma 25.773.354 votkov pri povprečni širini 122,48 cm in povprečni gostoti 20,91 votkov/cm, tako da je pri m² plan dosežen s 97,46 %, plan votkov pa presežen za 1,57 %. Belilnica je obdelala upoštevajoč usluge 15.757.564 m² tkanin in dosegla plan s 93,85 odstotki.

Izvoz je potekal v 1964. letu v okviru planiranih količin, saj je bil vrednostno presežen s 14,7 %. Izvozili smo 3.777.244 m² surovih in 1.739.874 m² beljenih tkanin ter 41 ton bombažne preje.

Kje naj iščemo vzroke, zaradi katerih naši uspehi v preteklem letu niso bili boljši?

Za izvršitev plana potrebne investicije so se časovno zavlekle tako, da vseh planiranih zmogljivosti nismo mogli pravočasno vključiti v proiz-

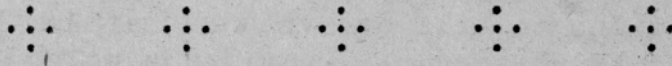
vodnjo. Tako je bila planirana poleg predilnice A tudi predilnica B, in sicer že s 1. julijem v polni moči in v treh izmenah, kar zaradi že omenjene zamude in pomanjkanja delovne sile predvsem za nočno izmeno, ni bilo mogoče. Med objektivne ovire je treba omeniti pri predilnici tudi rekonstrukcijo čistilnice.

Prvotni plan za tkalnico je bil računan na osnovi starega števila statev v zadnjem tromesečju 1963. leta ter proizvodnja 118 KOVO avtomatov, ki naj bi začeli obratovati s 1. januarjem ter 96 UTAS avtomatov, ki naj bi redno stekli v II. polletju. Zaradi urejanja prostorov konfekcije in skladišč gotovega blaga so bili nujni predčasni premiki dela avtomatov, za kar je bilo treba izločiti 47 starih statev. Zaradi močnega pomanjkanja delovne sile je prišlo do ponovnega izločanja starih statev tako, da se je število statev znižalo na 783 (zaradi teh sprememb je bilo treba prvotni plan ustrezno spremeniti).

V plan belilnice so bile prvotno zajete le domače tkanine. Da bi podjetje kljub povečanemu izvozu lahko krilo potrebe domačega tržišča, se je delno vključilo v kooperacijo, ki zaradi

~~nekvalitetnih tkanin ni popol-~~
noma uspela. V izvršeni proiz-
vodnji predilnice ni všteto
iz skladišča gotovega blaga
vrnjeno blago in blago posla-
no v plasticiranje. Pri oce-
njevanju rezultatov moramo

~~upoštevati tudi dejstvo, da~~
je bil plan izdelan na osno-
vi 48-urnega delovnega tedna,
čeprav je podjetje s 1.7.
1964. prešlo na 46-urni de-
lovni teden.

NEKAJ VTISOV IN ZAKLJUČKOV IZ SOBOTNEGA OBČNEGA ZBORA NAŠE SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Po vrsti nedavnih sindikal-
nih sestankov oziroma občnih
zborov sindikalnih podružnic
po naših ekonomskih enotah
je bil sobotni Občni zbor sin-
dikalne organizacije za celo
podjetje.

Lahko rečemo, da je zbor v
celoti zelo lepo uspel; sem
vključujemo seveda tudi pri-
jeten večer po občnem zboru.

Diskusija je razen malenkost-
nih spodrseljajev obravnavala
zelo oziroma najpomembnejše
probleme našega kolektiva.
Najvažnejši povdarek je bil
dan večkratnemu sestajanju
samoupravnih in sindikalnih
organov s svojim članstvom.

Izvoljen je bil tudi nov Ple-
num tovarniškega odbora sin-
dikata in Nadzorni odbor.

V plenum so bili izvoljeni:

Jože Aljančič - konfekcija
Ivo Bergant - belilnica
Jože Brejc - gradbena grupa
Vinko Gosar - skladišča
Marija Klinar - konfekcija
Albin Kokalj - predilnica

Marija Komac - tkalnica
Štefka Košir - predilnica
Ivanka Logar - predilnica
Ignac Pirjevec - predilnica
Blaž Ropret - Delavski dom
Milan Rustja - mehan. delavn.
Metod Snedic - oplemenitiln.
Pavel Srečnik - tkalnica
Mimi Šober - konfekcija
Janez Štular - oplemenitiln.
Cilka Zavrl - tkalnica

V nadzorni odbor pa so bili
izvoljeni:

Riko Dobrin - tkalnica
Vili Pangeršič - mizar. delavn.
Jože Popov - predilnica

Na prvi seji Plenuma Tovar-
niškega in Nadzornega odbo-
ra je bil za naslednjo dvo-
letno mandatno dobo izvoljen
za predsednika tovariš Ivo
Bergant, za podpredsednika
pa tovariš Albin Kokalj.

Za predsednika Nadzornega od-
bora pa je bil izvoljen tov.
Jože Popov.

(nadaljev. na str.23)

Hazim Omerović

NAČELO VIII. KONGRESA ZKJ SE GLASI
"PREIDIMO OD BESED K DEJANJEM!"

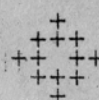
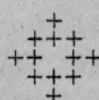
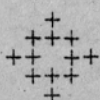
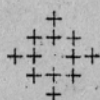
(nadaljevanje)

VIII. kongres ZKJ pomeni novo prekretnico v nadaljnjem delu Zveze komunistov s posebnim povdarkom na dejavnosti in liku članov ZKJ. Kritično so bile obravnavane napake, ki so se pojavljale v vlogi komunistov pri razvijanju delavskega in družbenega samoupravljanja, notranjih odnosov v delovnih kolektivih in pri odnosih organov družbeno političnih skupnosti. Kongres ugotavlja, da so bili z delavskim in družbenim samoupravljanjem doseženi veliki gospodarski premiki in dosežki. Predvsem so bili doseženi veliki gospodarski uspehi in rezultati, med VII. in VIII. kongresom ZKJ. To je dejansko obdobje dinamičnega razvoja v našem notranjem življenju, obdobje zgraditve družbenih odnosov ter naše socialistične skupnosti, kot je to dejal tovariš Tito v svojem referatu. Kongres je tudi kritično obravnaval pomanjkljivosti gospodarskega in družbenega življenja in nakazal spremembe na dveh straneh: POSILJEVANJE

Samoupravljanje je doslej doseglo tako visok razvoj kot oblika v graditvi socialističnih družbeno ekonomskih odnosov, da je moralo zmagati v naši družbi. Kot osnova vsega političnega sistema je postalo neločljivi sestavni del življenja in ustvarjalnih prizadevanj naših delovnih ljudi, zato pa ni nadaljnji razvoj samoupravljanja odvisen samo od proizvajalcev in njihovih prizadevanj v delovnem kolektivu samem. Če želimo, da bo samoupravljanje še v prihodnje uspešno, moramo prenesti na delovni kolektiv še večje pravice o odločanju z njihovimi sredstvi. Nujno moramo torej razvijati takšne družbeno ekonomske odnose, ki bodo direktno vzpodbujali k vse večji uveljavitvi samoupravljanja. Zato nikakor ni mogoče že naprej odročati delovnim kolektivom pravice, da bi sodelovali pri odločanju o delitvi in uporabi akumuliranih sredstev, saj je to v prvi vrsti njihova pravica. Glede na to, da se brez dvoma postavlja vprašanje pretiranih investicij, ki niso bile v skladu s tempom akumulacije in hkrati z izboljšanjem življenjske ravni, moramo v bodoče voditi bolj smiselno politiko investiranja. Slaba investicijska politika forsiranja nesmotrnih gospodarskih investicij, premajhen čut odgovornosti posameznih vodilnih oseb, premnogokrat neupoštevanje volje neposrednega proizvajalca in drugi faktorji so najpogostejše povzročili, da življenjska raven pada, oziroma ne raste v skladu s produktivnostjo. Zato bo morala naša investicijska politika temeljiti predvsem na zagotovitvi rentabilnosti naloženih investicijskih sredstev v korist naše družbene

~~skupnosti in v korist povečanja življenjske ravni. O dvigu živ-~~
ljenjske ravni pa ne moremo govoriti lečeno, ne da bi pri tem
omenili dvig produktivnosti dela, ki pa mora dati proizvajalcem
tudi širše materialne možnosti.

Izhajajoč iz teh ugotovitev lahko dokončno pričakujemo stabili-
zacijo delitve družbenega proizvoda, ki mora temeljiti na nače-
lu po delu, pri čemer pa morajo odločati delovni ljudje in to v
vseh fazah posameznega in družbenega dela. Vsekakor pa smo dolž-
ni še izpopolnjevati sistem delitve po delu, tako da bo imel
vsak delovni človek določnejšo sliko o prihodnosti. Vsak njegov
napor in vsaka njegova afirmacija o delovnih sposobnostih na
delovnem mestu naj pripomore k izboljšanju materialne baze; vse
to pa naj služi neposrednemu zadovoljevanju individualnih in ko-
lektivnih potreb človeka. Družbeni instrumenti in intervencije
pa morajo zagotoviti, da se bo vsakdo ravnal po njih. Le tako
bo zagotovljeno stabilno gospodarstvo, le s takimi ustreznimi
pogoji bo uspešen nadaljnji razvoj. S planom določenega razmer-
ja vje treba brezpogojno upoštevati odgovornost delovnih ljudi
in delovnih skupnosti, pri utrjevanju takih pogojev gospodarje-
nja pa se morajo komunisti boriti za dosledno izvajanje teh na-
čel o medsebojnih odnosih, hkrati pa z idejnopoličnim in vzgoj-
nim delom gojiti zavest o vzgojni odvisnosti in medsebojni odgovor-
nosti. Komunisti so dolžni vplivati na odlikovanje take miselno-
sti in morale delovnega človeka.

Hazim Omerović

KAJ NAM PRINAŠAJO TEZE NOVEGA ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH

Osnutek zakona predvideva, da se žena ne sme razporejati na tež-
ka fizična dela, kolikor bi to vplivalo na njihovo življenje
ali zdravje. Podjetje mora določiti skupino strokovnjakov, ki
mora pregledati delovna mesta, na katerih je prepovedano delo
ženam, nadalje mora podjetje določiti delovna mesta, na katerih
ne smejo delati noseče žene. To skupino strokovnjakov morajo se-
stavljati: tehnolog, zdravnik, sociolog in inšpektor dela.

Matere z otroki do 8 mesecev starosti imajo pravico na triinpol-
urni delovnik, prizna in pa plača pa se jim polni delovni čas.
To pravico imajo še matere z otroki do 3 let starosti, vendar se
jim osebni dohodek izplača samo za efektivni delovni čas.

Delovni red določa podjetje s svojimi internimi predpisi. Z njimi

mora biti določeno, da je vsak delavec ~~dolžan delati na delovnem mestu, na katerega je razporejen~~, da mora delati po svoji sposobnosti, da mora ~~skrbeti~~ za delovna sredstva, da morajo biti določeni organi upravljanja, ki skrbijo za delovno disciplino, da ti organi lahko imenujejo kolegijska telesa, ki imajo pravico izrekat kazni, in da je prav tako treba imenovati vodilne ljudi za izrek disciplinske kazni. Disciplinski postopek je prilično spremenjen. Po tezah novega zakona lahko disciplinski organ izreka sledeče kazni: opomin, javni opomin, zadnji javni opomin in odpust iz delovne organizacije. Izpuščeni sta torej dve dosednji kazni, t.j. denarna kazen in odstranitev s položaja. Kazen odpusta iz delovne organizacije lahko izreka le zbor delovne enote, in sicer samoiniciativno, ali na predlog disciplinskega organa. S tem je zopet poudarjena javnost kaznovanja. Zoper odločbe o odpustu se lahko kaznovani pritoži na Komisijo za delovni red na občini. Člane samoupravnih organov na prvi stopnji v slučaju prekrška obravnavajo in jim izrekajo kazni na Komisiji za delovni red na občini. Odločba te komisije je pravnomočna in zoper njo ni pritožbe, razen v slučaju, če ta komisija izreče kazen odpusta iz podjetja. V tem slučaju ne gre pritožba na okrajno komisijo kot doslej, temveč na občinsko skupščino.

Glede materialne odgovornosti ostanejo v bistvu ista določila, kot doslej. Delavec odgovarja za škodo, če jo je povzročil naklepno, ali pa iz velike malomarnosti. Če delavec na plačilo ne pristane, uveljavlja podjetje zahtevek na sodišču. Novost pa je, da lahko podjetje oprosti delavca od plačila za povzročeno škodo v slučaju, ki si ga podjetje določi z internim predpisom, vendar pod pogojem, da se ta škoda krije iz sredstev, s katerimi podjetje samostojno razpolaga.

Zanimiva določila so uvedena v poglavju o prestopku delovnega razmerja. Po teh določilih lahko delavec odpove delovno razmerje vsak čas s pogojem, da se pridržuje odpovedanega roka. Odpovedni roki so isti, kot doslej. Zaostreno pa je vprašanje odpovedi s strani podjetja; podjetje lahko odpove delovno razmerje delavcu le v točno navedenih primerih, kot n.pr. če se ukine delovno mesto, če se zmanjša obseg proizvodnje, ali zaradi strokovne nesposobnosti, katero pa ugotavlja skupina strokovnjakov, ter v slučaju, če delavec trajno odbija vsako aktivno sodelovanje v samoupravljanju, kar je vsekakor zanimiva novost in povdarek na ustavni določbi, in končno v slučaju, če trajno dosega podpovprečne rezultate. V zadnjem slučaju odloča o tem zbor delovne enote s tajnim glasovanjem.

Iz navedenih določil tez novega zakona je razvidno, da so uveljavljena nova moderna stališča in da ima delavec širše možnosti, da uveljavi svojo osebno zaščito.

V aprilu bomo volili

Od Skupščine občine Tržič smo te dni prejeli naslednji sestavek, ki govori o volitvah, ki bodo v aprilu. Ker smatramo, da je važno, da je sleherni občan s tem čimbolje seznanjen, vam ta sestavek v celoti priobčujemo.

Ustava SFRJ določa, da se vsaki dve leti v vseh skupščinah, od občinske do zvezne, menja polovico odbornikov in poslancev. S takšnim sistemom volitev bomo zagotovili stalnost dela skupščin. Omejitev ponovne izvolitve pa bo zagotovila, da bodo v skupščini prihajali vedno novi ljudje.

Letošnje volitve bodo prve, ki slonijo na določilih nove Ustave. Ne samo določila Ustave, tudi vsi materiali družbeno političnih organizacij, še posebej materiali zadnjih plenitev Zveznega in Glasnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije in Slovenije ter VIII. kongres, so pred vsakega delovnega človeka postavili veliko odgovornost za kadrovske politike.

Začenjamo proces resnične neposredne socialistične demokracije tudi pri kadrovanju. Vemo, da ne bomo čez noč podrli starih načinov kadrovanja in ustvarili pri slehernem občanu občutek, da je kadrovanje v vsa predstavniška telesa, v organe upravljanja in vodstva družbeno-političnih organizacij njegova neodtujljiva pravica. Ker pa je pri teh volitvah resničen začetek tega procesa, si moramo še toliko bolj prizadevati, da bomo kar največ storili, predvsem pa začeli volitve pojmovati kot del samoupravnega mehanizma.

O volitvah, ki bodo ob koncu meseca marca, ali v prvih dneh aprila, je bilo že veliko povedanega in napisanega, pa zato ne bi tu širše govorili o pomenu letošnjih volitev. Prikazati hočemo kako daleč smo s tem v naši občini.

Dvoletni mandat bo potekel šestnajstim odbornikom Zbora delovnih skupnosti in petnajstim odbornikom Občinskega zbora. Poleg tega bomo morali izvoliti še poslanca za gospodarski in kulturno-prosvetni zbor republiške skupščine.

V naši delovni organizaciji smo s temeljitimi pripravami že začeli ter evidentirali že več sposobnih tovarišev in tovarišic, ki bi bili dobri odborniki in, ki bi nadomestili Janeza Klemenca, Rudija Hafnerja in Lori Jaklič, ki jim sedaj poteče mandat.

Proces evidentiranja teče že dalj časa, vse od tedaj, ko je Ob-

Občinski odbor Socialistične zveze objavil letak te vsebine:

OBČANI !

V aprilu 1965 bodo volitve, ker poteče mandat polovici skupščinskih odbornikov in poslancev.

Kandidate bodo zbirali zbori volilcev. Da bi zagotovili vsakomur možnost sodelovanja pri sestavljanju predlogov za zборе volilcev, smo ustanovili pri Občinskem odboru Socialistične zveze volilno komisijo, katera zbira (evidentira) predloge.

Da bi bile priprave na volitve čim boljše, da bo res sodeloval vsak občan, predlagajte preko katerekoli svoje organizacije ali posameznik volilni komisiji občane, katerim zaupate.

Svoje predloge pošiljajte volilni komisiji pri Občinskem odboru Socialistične zveze.

Kljub mnogim razpravam pa povsod še nismo prišli do slehernega proizvajalca, ki bi tako res neposredno sodeloval pri evidentiranju.

Občinska volilna komisija, ki dela pri ObO SZDL, je doslej evidentirala 68 predlogov za eventuelne bodoče kandidate.

Predlogi, ki so prišli na komisijo, so dokaj dobri in tudi struktura je zelo dobra. Tako je za Občinski zbor predlaganih 29 moških in 13 žensk, za Zbor delovnih skupnosti pa 23 moških in le 3 ženske. Pri tem zadnjem podatku se moramo pač zamisliti, saj vsekakor ne bomo morali ostati pri treh ženskih kandidatih pri takšnem odstotku zaposlenih žena.

Nadaljnji pregled evidentiranih kandidatov pokaže še zanimive podatke o starostni strukturi in šolski izobrazbi. 13 evidentiranih kandidatov nima dokončane osnovne šole (osemletke), 28 jih ima dokončano osnovno šolo, 20 srednje šole, 3 višje šole in 4 visoke šole.

Kar 26 je delavcev, 17 uslužbencev, 12 tehnikov in inženirjev, 4 prosvetni delavci itd. Od teh sta le dva direktorja in 7 ostalih vodilnih uslužbencev.

Še bi lahko naštevali podatke o že evidentiranih mogočih bodočih kandidatih, vendar naj bo toliko za sedaj dovolj.

O vseh evidentiranih kandidatih bomo razpravljali na kandidacijskih zbore volilcev, ki bodo v februarju in se tam dokončno odločili, kdo bo naš kandidat. Takrat se bomo odločili tudi o tem, koliko kandidatov bomo imeli na kandidatni listi.

Za danes toliko, v drugi številki pa bomo zopet spregovorili o volitvah in vam že predstavili evidentirane kandidate.

Kaj dela mladina?

Poglejmo, kaj smo v našem aktivu napravili v zadnjem mesecu.

Kakor v prejšnjem, tako je bil tudi v zadnjem obdobju povdarek največ na športnem udejstvovanju, medtem ko je treba priznati, da na ostalih področjih še vedno stojimo skoraj na mestu. Vendar je v zadnjem tednu tudi tu krenilo na bolje. Z nekaj kadrovske in organizacijskimi spremembami smo dosegli, da sta pričeli z delom idejno-vzgojna in kulturno-zabavna komisija. Pri delu pa imata komisiji dvojne težave, in sicer še vedno nepopolno urejen kotiček, po drugi strani pa ne ravno največja zainteresiranost večine mladink in mladincev. Objavili smo že, da se pripravljamo na oddajo "Srečanje mladine". Prva oddaja bo 20. februarja v Kropi, sodelovala pa bo mladina iz Kroke, Lesc in Begunj. Razen glasbenih točk in recitacij bodo teknovalle še ekipe v poznavanju gradiva iz proizvodnje "PLAMENA", Dražgoške bitke in olimpijskih iger v Tokiu.

Pripravlja se šola za življenje, ne vemo pa še, če bo dovolj prijav, da bi bila šola v okviru podjetja. Tudi seminar za mlade upravljalce zavisi od interesentov. Isto velja tudi za plesno šolo, ki se bo pričela takoj, ko bomo zbrali dovolj prijav in dobili potrebnega plesnega učitelja.

Ob Dnevu JLA so obiskali naše podjetje pripadniki enot JLA, ki so si najprej ogledali podjetje, nato pa so se zadržali z našimi mladinci v krajšem razgovoru, kjer so oni, kakor tudi mi izrazili željo po sodelovanju na kulturno-zabavnem in športnem področju.

Kaj smo storili od zadnjega izida številke pa do danes na področju športa? Imeli smo nekaj tekmovanj, na katerih je nastopilo kar dosti mladih, vendar še vedno premalo, če pomislimo, da je v podjetju preko 200 mladincev in mladink, udeležba na tekmovanjih pa je približno od 20 do 30, kar kaže, da se še vedno premalo vključuje mladina v šport; posebno še velja to za dekleta, katerih udeležbo smo na tekmovanjih res pogrešali. Pa tudi pri mladincih je videti vedno iste obraze in priznati je treba, da to ni ravno najboljše, vendar upajmo, da se bodo sčasoma ojunčili tudi drugi naši mladinci in se pojavili na tekmovanjih.

Začnimo kar po panogah: Organizirali smo prvenstvo aktiva v namiznem tenisu za posameznike in dvojice. Tekmovanje je bilo že v mesecu decembru v dvorani TVD Partizan, rezultati pa so sledeči:

Mlajši mladinci:

1. Sitar Marjan
2. Furlan Franci
3. Ješe Vinko
4. Selko Silvo
5. Janc Janez
6. Veber Janez
7. Nadišar Mirko
8. Lausogor Lojze
9. Smolej Franci
10. Krmelj Jože
11. Štucin Stojan

Starejši mladinci:

1. Furlan Janez
2. Kern Janez
3. Praprotnik Drago

Dvojice:

1. Furlan Janez - Maglica Franc
2. Furlan Franc - Roblek Miro
3. Janc Janez - Ješe Vinko
4. Nadišar Mirko - Sitar Marjan
5. Veber Janez - Klemenc
6. Smolej Franci - Sedaj Vinko

V januarju pa smo imeli tudi prvenstvo aktiva v slalomu, na katerem so poleg naših mladincev nastopili tudi taborniki odreda "Severne meje". Progo, ki je bila dolga 300 m, z višinsko razliko 40 m ter s 37 vratci je bilo treba prevoziti dvakrat in je zahtevala od vsakega nastopajočega nekaj znanja. Kdor ni bil vešč snučanja, je v prvem, ali kasneje v drugem teku padel in odstopil, ali pa je bil diskvalificiran; v obeh vožnjah pa so bili uspešni res samo najboljši. Prvič so nastopile na tekmovanju tudi mladinke, sicer samo dve, a sta obe pokazali, da se lahko merita tudi z mladinci, saj bi v njihovi konkurenci zasedli 4. oziroma 6. mesto. Najbolje je, da pregledamo kar rezultate:

Mlajši mladinci:

1. Lausogor Lojze	81,6
2. Selko Silvo	84,6
3. Roblek Miro	92,4
4. Sedaj Vinko	101,8
5. Herak Marjan	130,8
6. Krmelj Jože	148,3
7. Hladnik Anton	diskv.
8. Zaplotnik Pavel	diskv.
9. Štucin Stojan	diskv.
10. Srečnik Dušan	diskv.

Starejši mladinci:

1. Čadež Slavko	80,0
2. Teran Slavko	98,6
3. Furlan Janez	diskval.
4. Koder Drago	diskval.

Mladinke:

1. Ude Marjeta	94,4
2. Čufar Milena	114,4

Streljanje je bilo zadnje tekmovanje, katerega smo izvedli in to za spremembo kar med tednom. S tem smo mogoče delno popgrešili, ker tisti iz popoldanske izmene niso prišli v poštev in bili prikrajšani za športni užitek te vrste.

Rezultati:

Mlajši mladinci:

1. Slapar Jože	126 krogov
2. Valjavec Franci	123 krogov
3. Polajnar Boris	122 krogov
4. Primožič Simon	119 krogov
5. Zaplotnik Pavel	112 krogov
6. Kozamernik Ivo	101 krog
7. Roblek Miro	91 krogov
8. Šolar Rajko	86 krogov
9. Štucin Stojan	79 krogov

10. Grm Marjan	69 krogov
11. Smolej Franci	48 krogov

Starejši mladinci:

1. Rustja Milan	163 krogov
2. Kristan Andrej	130 krogov
3. Bečan Karel	123 krogov
4. Cvirn Ludvik	88 krogov
5. Furlan Janez	84 krogov

V preteklem tednu pa so naši igralci namiznega tenisa gostovali v Kropi in v dvoboju za prehodni pokal izgubili srečanje z mnogo boljšimi igralci iz "PLAMENA" z rezultatom 9 : 3. Pripomniti moramo, da je bila organizacija zelo slaba.

Naši šahisti pa so igrali neodločeno 4 : 4 z ekipo Podljudelja, vendar pa je na žalost nastopil v mladinski ekipi Podljudelja samo en mladinec, ostali pa so bili uslužbenci obmejnega poverjenistva.

V nedeljo 24. t.m. pa je bilo pri Matizovcu v Podljudelju san-kaško tekmovalje, na katerem so poleg naših tekmovalcev sodelovali tudi mladinci terenskega aktiva Podljudelja.

Rezultati pa so takile:

1. Jane Pavel	8,90
2. Golmajer Anton	9,09
3. Teran Rudolf	9,48

POZOR, VAŽNO OBVESTILO !!

Obveščamo vse mladinke in mladince, da bomo pri izplačilu 12. februarja obračunali letno članarino po 120.- din.

V ODGOVOR BRALCEM

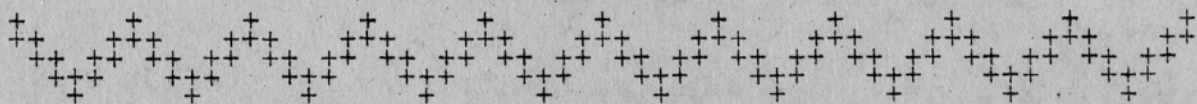
Z odgovori na anketo smo dobili tudi vprašanje, kakšna usoda čaka naše odslužene kotlovske posode, kot sta to stari planenocvni kotel med garažo in priročnim skladiščem in stari zbiralnik pare med garažo in Bistrico.

Na vprašanje smo dobili naslednje pojasnilo:

Stari plamenocevni kotel nameravamo prodati. Če ne najdemo kupca, kateremu bi mogel kotel še koristiti, ga bomo prodali kot rabljeno kotelno pločevino (Dinos).

Stari zbiralnik pare smo prvotno hoteli uporabiti kot rezervoar za mazut, ko preidemo s preureditvijo kotla G-2 na kurjenje s kurilnim oljem. Ker pa rabimo za našo potrebo centralno ogrevanje posodo za shranjevanje goriva s prostornino 500 kubičnih metrov (dosluženi akumulator pare ima le 100 kub. metrov koristne prostornine), smo od te namere odstopili. Zbiralnika pare ne bomo prodali, saj ga bomo potrebovali, ko bomo prešli od parne na ekonomičnejšo toplovodno centralno kurjavo.

Ker postaja zaradi težav pri nabavi premoga, zaradi zvišanja cen tako premogu kot električni energiji vprašanje oskrbe z energijo tudi za naše podjetje odločilno, mu bomo posvetili v prihodnji številki poseben sestavek.

MEDSEBOJNI ODNOSI

Cilj vsakega podjetja je v prvi vrsti proizvodnja z delitvijo, povečanje storilnosti in zmanjšanje stroškov poslovanja.

"No, kaj pa imajo medsebojni odnosi opraviti s storilnostjo in ekonomičnostjo!", boste pomislili, ko boste prebrali prvi stavek.

Če pomislimo, da je proizvodnja proces, v kateren sodelujejo delovni pripomočki, material in človek, moramo priznati, da je ravno človek v proizvodnji najvažnejši člen. Industrijska psihologija gre še malo dlje, ko pravi, da je predpogoj za napredek le dela voljan in zadovoljen človek. Od tu je kratek skok do ugotovitve, da igrajo medsebojni odnosi v delovni skupnosti pomembnejšo vlogo, kot si mislimo.

Verjetno bi zaman iskali podjetje, ki bi se lahko pohvalilo, da ne pozna nezadovoljstva, da nima težav na področju medsebojnih odnosov. Zakaj ne? Zato, ker dobrih odnosov ni mogoče enostavno kupiti, kot kupimo n.pr. nove stroje, ko so nam stari odslužili (to seveda ne pomeni, da materialni položaj članov delovnega kolektiva ne vpliva na medsebojne odnose!) Dobro odnose je treba šele ustvariti in jih negovati, kar seveda ni enostavno, saj je človek s svojim notranjim svetom mnogo bolj zamotan mehanizem, kot najbolj zapletena elektronska naprava, ki jo je ustvaril človek. To seveda ne pomeni, da so dobri medsebojni

odnosi nekaj nedosegljivega. Dokazuje nam le staro resnico, da velikih ciljev ne moremo doseči hitro in z lahkoto.

V želji, da tudi Tekstilec prispeva k prizadevanjem, da odnosi v našem kolektivu ne bi bili takšni, kakršni so, bomo skušali vključiti v naše glasilo kdaj pa kdaj tudi kak krajši sestavek s tega področja.

Zapišimo danes za uvod nekoliko besed.

O kritiki

Znano je, da temelji napredek na kritiki obstoječega stanja, torej na dvomu o njegovi popolnosti. Znanost je priznala to za enega osnovnih principov, saj pravi, da omogoča prodor novim plodnim spoznanjem le kritično ocenjevanje doseženih rezultatov.

Smisel kritike je torej v tem, da bi se tisto, kar kritiziramo, izboljšalo; da bi se izboljšalo n.pr. naše delo, naše gospodarjenje, morala, politika, znanost. Ker pa je predmet kritike tako ali drugače vedno povezan s človekom, gre naposled tudi za izboljšanje človeka.

Zaradi vseh navedenih kvalitiet resnične in konstruktivne kritike je umljivo, da ima kritika nepogrešljivo mesto tudi v naših delovnih skupnostih, saj pomaga razvijati in poglobljati resnično socialistične odnose. Kritika naj bi kolektive še bolj povezovala in jih spodbujala k čim boljši in čim intenzivnejši uresničitvi delovnih nalog, samo samoupravljanje pa kritiko med delovnimi ljudmi le še pospešuje, saj nastopamo upravljalci z vso odgovornostjo in vse manj prepuščamo odgovor drugim nadrejenim.

Poročilo Tovarniškega komiteja ZK in tovarniškega odbora sindikalne organizacije in razprava na zadnji partijski konferenci in sindikalnem občnem zboru v našem podjetju so opozorili na številna nerešena vprašanja, kot so: nizki osebni dohodki, pomanjkljivosti v delu strokovnih služb (analitska ocena, kadrovska politika, vprašanje investicij, planiranje, obveščanje), skrajšani delovni čas, disciplina ipd.

S tem sestavkom ne nameravamo ugotavljati utemeljenosti izrečenih kritik, iskati krivce in ločevati zrna od plevla. Kritika na omenjenih zborih je zajela namreč tako široko področje, da se moramo čutiti prizadete oziroma krive za določene neuspehe pravzaprav vsi. Pojdimo nekoliko vase, priznajmo si svoje napake in - skušajmo jih popraviti. Ne morda zato, da bi potrdili resnico, da je "smisel kritike v tem, da bi se tisto, kar kritiziramo, izboljšalo". Ne. Preprosto zato, ker bomo pomagali s tem sami sebi in s tem posredno tudi delovni skupnosti, v kateri živimo.

(Glavne misli so povzete po Leonu Žlebniku (Da bi se bolje razumeli).

ALI JIH POZNAMO ?

Nagel razvoj znanosti in tehnike nam prinaša poleg veličastnih dosežkov človeškega razuma in nadvse koristnih pridobitev na področju zadovoljevanja osebnih in skupnih potreb žal tudi poplavo tujk - mladih, mednarodnih kulturnih besed, sprejetih predvsem iz klasičnih in romanskih jezikov ter angleščine.

Najbolj rabljene prehajajo iz znanstvenega jezika preko časnikov tudi v ljudski - pogovorni jezik.

Gotovo poznate naslednjih deset besed, Poznate tudi njihov pomen? Vabimo vas, da z naslednjim quizem (tujka za našo uganko, trd oreh izpraševanje ali izpit) preizkusite svoje znanje.

Za vsako izmed 10 tujk predlagamo po tri domače izraze ali opise, od katerih je pravilen seveda le eden. Pomislite malo in se odločite pri vsaki napisani tujki za eno od treh možnih rešitev (a,b,c). Ko boste pregledali vseh 10 besed, lahko primerjate svoje mnenje s pravilnimi odgovori, ki so napisani nekaj strani zadaj, kjer boste našli tudi svojo oceno.

In zdaj besede, po katerih pomenu vprašujemo:

1. situacija - a: red, b: stanje, položaj, c: priložnost
2. amortizacija - a: povečanje proizvodnje z uvajanjem sodobne organizacije dela, b: postopno odpisovanje vrednosti osnovnih sredstev zaradi obrabe, c: uveljavitev na tujem tržišču
3. sanforiziran - a: negorljiv, b: obdelan tako, da se pri pranju ne krči, c: pobarvan s posebnimi barvili
4. varianta - a: različica, b: močna zamisel, c: tuje plačilno sredstvo
5. brutoprodukt - a: postopek množenja, b: z delom ustvarjena nova vrednost, c: vrednost letne proizvodnje
6. realizacija - a: poenostavitev, b: prodaja, c: odmor, oddih
7. kredit - a: posojilo, b: zamenjava, c: dobiček
8. rabat - a: popust, b: obrestna mera, c: račun
9. investirati - a: posoditi, b: vložiti denarna sredstva v nekaj, c: negospodarno gospodariti
10. specifičen - a: dragocen, b: razdeljen, c: poseben, svojvrsten.

KADROVSKE VESTI

V ~~mesecu decembru~~ so bili v naše podjetje sprejeti naslednji delavci in delavke:

- v tkalnico:

Terezija Meglič, Marija Boštar in Miroslav Kavar

- v predilnico:

Alojz Petrovič in Štefan Ahačič

Odšli pa so iz podjetja v decembru 1964. sledeči:

- Irena Ravnik - iz tkalnice - pravilna odpoved
- Pavla Švarc - iz tkalnice - pravilna odpoved
- Jožica Mali - iz komercialnega sektorja - pravilna odpoved
- Marija Rozman - iz predilnice - pravilna odpoved
- Nataša Gerdanc - iz tkalnice - samovoljni izstop
- Minka Zaplotnik - iz predilnice - v pokoj

.....

ČLANOM KOLEKTIVA

Ob mojem odhodu iz podjetja želim izraziti zahvalo vsem članom delovnega kolektiva BPT za sodelovanje, katerega sem z zadovoljstvom in v polni meri koristil v času mojega službovanja v podjetju.

Vam vsem iskreno želim mnogo osebnih uspehov in zadovoljstva ter uspešnega napredka podjetja.

S tovariškimi pozdravi !

Rozin Lado

...

ZAHVALA

Septembra 1964. leta sem se na delovnem mestu ponesrečil in bil kasneje deležen sploš-

nega zanimanja in sočustvovanja od strani sodelavcev, kot tudi vodstva oplemenitilnice. Čutim dolžnost, da se za to javno zahvalim za obiske . Posebno zahvalo sem dolžan tovarišu Suročiču in zastop.sindikata.
Franc Pogačnik

Glasilo delovnega kolektiva Bombažne predilnice in tkalnice Tržič.

Ureja odbor za seznanjanje in obveščanje: Janez Slapar, Hazim Omerović, Franc Šarabon, Franc Bačnik in Francka Pucelj.

Glavni urednik: Nace Pirjevec.

Tehn. urednik: Franc Šarabon.

Zunanja oprema: Viktor Ivnik.

Tiska oddelek za izobraževanje Bombažne predilnice in tkalnice

Tržič v nakladi 1600 izvodov.

Izhaja vsak mesec.

Kronika 1964

Leto že nam je minilo in v pozabo utonilo.
Zdaj, ko novo je prišlo, vsi na boljše upamo.
Za ta novo in ta staro smo voščili si po malo
in poljubov tisoče - polnoč namenila je ...

Ko nam srečno Novo leto spet po žilah zaplapolalo,
želja lepih smo voščila, da nam je kar diš jemalo.
Cene dol' in dinar gor' !! -
da v začetku tega leta, nam množijo se teleta.
Če bo vsega res obilo, se bo le kaj pocenilo
in tako v novi dan z upom stopamo na plan.

Zdaj ozrimo se nazaj,
kdaj zgodilo se je kaj...

V januarju - to je lani - bil je Tito med Tržičani.
Kar smo v športu tekmovali, smo pokalov dost' pobrali.

Konfekcija je zaživela, s polno paro je pričela;
kapne, rjuhe in blazine iz naše šivajo tkanine.

Po starem se vrtel je svet, ko je bil nov statut sprejet.
Ob letu vsem nam jasno bo, če bo po novem boljše šlo.

V aprilu mnogo je ljudi iz kolektiva dalo kri;
bo bolnim lajšala trpljenje in jim podaljšala življenje.
(173 litrov res ni malo in marsikje se bo poznalo).

V samoupravne organe so nove moči bile izbrane -
volili smo take ljudi, v katere zaupamo vsi.

Gasilsko društvo BPT
obstoja res kar dolgo že.
Gasilski dobri fantje so
v nesreči vsem pomagajo.

In ko napočil je avgust, kdor ni bil - šel je na dopust
na morje ali v planine ter širom lepe domovine.
In ko se odpočije vsak, v tovarno spe spet svoj korak.
Tam stroji venomer brne in se iz dneva v noč vrte
metrov tisoče za plan stko nam tkalke dan na dan
za domač trg in za izvoz, za potrošnje doprinos
se opisujejo uspehi, kot bi se stresali orehi.

Takrat pa zadovoljni smo, ko teden malo skrajšamo
ko prosta je sobota, se marsikaj izmota.

"Od besede k dejanjem in pa s solidnim znanjem
bo naprej - rodu šlo" - Tito je dejal tako.
Vsak naj tega se drži; dela več, manj govori
in če kdaj kaj obljubuje, naj obljube izpolnjuje.

Ne varaj se, če avto imaš,
da radi tega več veljaš,
si v kolektivu ti vsak dan
kot jaz - le kolektiva član.

Kako bo kaj z rotiranjem in večnim kritiziranjem;
pri nas rotira (če ni nov) le tisti, ki bo šel navzgor.
No kroničar je šel navzdol, ko novo leto je okol'
in ko Tekstilca pregleduje, nad upom svojim obupuje.
Kje je dobiček, kjer profit,
naš standard ni nikoli sit.

Se cene dvigajo navzgor, a vrednost dinarja gre dol.

Rad sanjal bi, da bi mesa
najedel se do sitega,
da bi imel vsaj milijon,
(saj fantazija je zastoj)
da sonce sije vsaki dan,
odmeva vrisk čez hrib in plan,
da sreča sije vsem iz oči
in v zadovoljstvu vse živi.

Ko bi ostal na veke mlad,
da pride kmalu spet pomlad.
Takrat, ko rožica vzcvete,
bo vzbudilo se srce.

A kar korajžno - vse bo šlo,
če tlačil bom to zemljico.

V letu tem vsem srečne dni

VAŠ STARI KRONIČAR ŽELI.

[illegible]

NAŠI VOJAKI NAM PIŠEJO

Ob novem letu smo prejeli pošto od dveh vojakov, ki sta se nas spomnila: Tole nam pišeta:

"Vsem članom delovnega kolektiva BPT želim srečno, zadovoljno ter uspehov polno novo

leto 1965. - Filip Jazbec.

Tovariš Filip! V imenu kolektiva se Ti zahvaljujem za novoletno čestitko ter Ti želim, da bi Ti čas hitro minil in bi se spet kmalu vrnil med nas.

Drugi pa, ki se nam je oglasil, ~~je vojak Janez Dacar~~. Opisuje nam med drugim, kako so praznovali Dan republike. Imeli so športne prireditve in tekmovanja. Piše nam, da je na tekmovanjih dosegel dva uspeha, in sicer drugo mesto v niznem tenisu in peto mesto na bradlji.

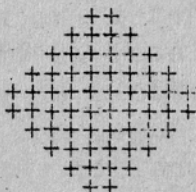
~~Želi, da objavimo naslednje~~
vrstice:

"Vsemu delovnemu kolektivu BPT, posebno pa škrobilcem, želim srečno, zdravo in veselo novo leto 1965 ter obilo uspeha pri nadaljnji izgradnji.

Hvala za čestitke; želim Ti isto, kot tovarišu Jazbecu.

Vsem vojakom pa lep pozdrav

Urednik.

O mešanju bombaža

Nekaj dni pred koncem lanskega leta sta pripravila Društvo ZITTS in Sekcija mojstrov razgovor o sestavljanju mešanic bombaža. Ker menimo, da bi tema utegnila zanimati tudi tiste, ki se razgovora niso udeležili, povzemamo in objavljamo v skrajšani obliki najvažnejše misli iz prispevka tovariša Janeza Ziblarja.

Iz vode in ogljikovega dioksida zgradi narava s pomočjo fotosinteze vsako leto tolikšne količine cenjenih bombažnih vlaken z različnimi tekstilno-tehnološkimi lastnostmi, da bo bombaž v bližnji bodočnosti še vedno najvažnejša tekstilna surovina.

Jugoslavija ima posebno v Makedoniji ugodne pogoje za gojenje bombaža. Storiti pa bo treba še veliko, če hočemo, da se nam bo po predvidevanjih agronomov posrečilo s povečanjem obdelovalnih površin in hektarskega prinosa v letu 1970 pokriti 20 % potreb. (Če pomislimo, da je bil pridelek bombaža v zadnjem letu le okrog 2.000 ton, moramo priznati, da bo treba vložiti v kulturo bombaža veliko napotrov - 20 % potreb pomeni namreč 17.000 ton.) Bombažarske predilnice so zato vezane predvsem na uvoz (iz držav konvertibilnih valut - funt, dolar, ali iz držav, s katerimi smo sklenili klirinške pogodbe - n.pr. vzhod). Tako bodo naše predilnice predelale v letošnjem letu ameriški, grški, pakistanski bombaž, bombaž in Ugande in Tanzanije, Združene arabske republike, Brazilije, Mehike, Turčije, Sudana, Irana, Malija, Izraela, Jemena in Toga (v skupni količini - 86.000 ton).

Ta pestrost sili jugoslovanske predilnice bombaža k predenju mešanic, sestavljenih iz različnih vrst bombaža z različnimi last-

nostmi, ki jih moramo vsaj v grobem spoznati, če hočemo razumeti težave, s katerimi se morajo zato naši predilci spoprijeti.

Eno osnovnih lastnosti predstavlja dolžina vlaken. V trgovini z bombažem se je uveljavil takojimenovani "trgovski štapel", ki nam podaja povprečno dolžino 10% najdaljših vlaken, izraženo običajno v angleških colah. Trgovski štapel vlečejo klaserji ročno, za določevanje dolžine vlaken pa si pomagamo v laboratorijih tudi z aparati, ki nas seznanijo tudi s porazdelitvijo dolžine vlaken v vzorcu z odstotkom kratkih vlaken (Zweiglov aparat za določevanje štapla, fibrograf). Ker lahko spredemo iz daljših vlaken prejo višje številke (finejšo nit), je dolžina vlaken pri sestavi mešanic odločilnega pomena.

Nič manj važni, kot dolžina vlaken, pa sta važni za klaserje tudi finoča oziroma dozorelost in trdnost bombažnih vlaken. Za silo se je pri nas udomačil izraz "mikronaža". Merimo jo, kot nam že ime pove, z mikronerjem, izražamo pa z enotami normirane skale, ki nam pri ameriškem bombažu pomenijo mikrograme vlaken na eno angleško colo. Približno lahko rečemo, da je mikronaža oblika utežnega številčenja finoče vlaken, saj velja: čim višja je mikronaža, tem bolj groba so vlakna in čim nižja je mikronaža, tem finejša vlakna imamo v vzorcu.

Za določanje trdnosti vlaken, bolje rečeno trdnosti snopiča vlaken, uporabljamo takojimenovani Pressley - Tester, ki nam podaja trdnost enega miligrama težkega snopiča vlaken z dolžino 11 mm v angleških librah. Čim višji je Presslyjev indeks, temvečja je trdnost, tem večja je tudi trdnost preje, ki je spredena iz tega bombaža. Finoča in trdnost določene vrste pravilno dozorelega bombaža sta med seboj^vdoločeni zvezi. Tako so na primer fine dolgovlaknate vrste bombaža iz Egipta zelo trdne, grobejše vrste, n.pr. indijskega bombaža (visoka mikronaža) pa imajo precej nižjo trdnost (nizek Presslyjev indeks). Prejo z neko zahtevano trdnostjo spredemo lahko iz odgovarjajočega materiala - materiala z zadosti velikim Presslyjevim indeksom, pri čemer pa igrata odločilno vlogo tudi dolžina vlaken in finoča (visokih števil ne moremo prestiti iz grobega bombaža z visoko mikronažo, ker imamo v prerezu preje le majhno število vlaken).

Posamezne vrste bombaža se ločijo med seboj tudi po čistoči, barvi, predilni sposobnosti, načinu egreniranja, to je odzrnjevanja semen od vlaken in nenazadnje tudi po ceni. Zahteva, ki jo postavljamo pred sestavljalca mešanic, je v bistvu tale: izbrati med zahtevami kupca preje (trdnost, enakomernost, izgled) in razpoložljivimi vrstami bombaža z določenimi cenami vedno nekakšen kompromis, ki naj omogoči ekonomično predenje in zadovoljivo obnašanje preje v nadalnji predelavi.

Naloga je torej vse prej, kot enostavna, posebno, če upoštevamo,

da zahtevajo razlike v lastnostih ~~mešanje~~ spremembe v tehnološkem procesu (nastavitve razteznihi polji, spremembe v dolžini na križnem navitku, spremembe v afiniteti do barvil) spremembe v obsegu posluževanja strojev (število predilnih vreten, previjalnih enot in tkalskih strojev, ki jih lahko opravlja ena delavka, je odvisno pri nespremenjenih ostalih pogojih predvsem od števila pretrgov) ter s tem spremembe v stroških in cenah.

.....

ODGOVORI NA SESTAVEK "ALI JIH POZNAME?"

1. situacija - b: beseda se naslanja na franc. situation, ki pomeni stanje, položaj, razmere.
2. amortizacija - b: beseda izhaja iz francoskega glagola amortir (umoriti, oslabiti), ki izhaja iz latinskega ad-mortire (ubiti). Samostalniška ammortizacija pomeni danes med drugim v jeziku ekonomistov postopno odpisovanje vrednosti osnovnih sredstev zaradi obrabe in zastarevanja.
3. sanforiziran - b: pridevnik sanforiziran je prevod angleškega sanforized, ki je varstvena znamka za bombažno blago, ki je v plemenitenju obdelano tako, da se pri pranju nič več ne krči. Možno, ki je izumil ta postopek obdelave, se je pisal Sanfor.
4. varianta - a: Latincem je pomenil glagol variare to, kar pomeni nam spremeniti, zamenjati, biti različen. Varianta je tujka za mnogo manj znano domačo različico.
5. brutoprodukt - c: v jeziku gospodarstvenikov pomeni brutoprodukt vrednost letne proizvodnje.
6. realizacija - b: latinski real pomeni stvaren, resničen, dejanski, glagol realizirati slovenimo z uresničiti, realizacija pa nam pomeni spremembo izdelkov v denar (prodajo)
7. kredit - a: že prvotno je pomenil kredit zaupanje, vero v neko osebo; če damo komu kaj na kredit, pomeni to še danes, da mu zaupamo, zato pravimo Slovenci kreditu kar posojilo.
8. rabat - iz latinskega re-abbatuere sta nastala pri Italijanih rabattere in pri Francozih rabattre (znižati, dati popust). Od tu pa rabat, ki tudi nam predstavlja tujko za naš popust pri prodajni ceni.
9. investirati - b: glagol investirati je prenešen iz latinskega in-vestire, pomeni pa nam dolgoročno vložiti kapital (denar) v nekaj.

10. specifičen - c: beseda izhaja iz latinske besede specificus posebne vrste, specijevisten. Isto pomeni beseda specifičen tudi nam, torej posebne vrste, značilen, izrazit. lasten itd.

In zdaj še ocena:

Za vsako pravilno rešitev si lahko zapišete točko. Če ste jih zbrali 9 ali 10, si lahko čestitate, v šoli bi dobili petico. Sedem do osem zadetkov vam pribori oceno "prav dobro", če imate 5 do 6 točk, imate "dobro", če ste zbrali 4 točke, pa zadostno oceno.

TEHNIČNI DIREKTOR ODHAJA NA DRUGO DELOVNO MESTO

Tovariš Ladislav ROZIN je v začetku meseca januarja 1965 zaprosil Upravni odbor podjetja za sporazumno prenehanje delovnega razmerja. Kljub temu, da ga bomo kot dobrega strokovnjaka težko pogrešali v podjetju, je Upravni odbor, ki je po statutu za to kompetenten, sklenil, da se ga, upoštevajoč njegove osebne momente, z dne 31. januarjem 1965 sporazumno razreši. Tovariš Rozin ima tri otroke, ki bodo že drugo leto vsi obiskovali srednje šole in je prav iz tega vidika želel menjati delovno mesto, odnosno kraj službovanja.

Tovariš Rozin nam je dejal, da se težko odločil za ta korak, da težko zapušča podjetje in kolektiv, s katerim je sodeloval več kot osem let. Tudi drugod ga bomo pogrešali. Občani so ga izvolili kot odbornika v Občinsko skupščino. Gospodarstveniki tržiškega področja so ga že drugo mandatno dobo izvolili za predsednika Kluba gospodarstvenikov. Kot predan politični delavec je bil že več let zapovrstjo izvoljen v Občinski komite Zveze komunistov. Poleg tega je imel še celo vrsto drugih funkcij v različnih svetih, komisijah in odborih.

Prav vsled tega nam ni vseeno, da nas zapušča, vendar smatramo, da bo tudi na drugem delovnem mestu vložil vse svoje sile in kot dober strokovnjak ter predan politični delavec vedno krepil in jačal prave socialistične odnose.

Na novem odgovornem delovnem mestu, kjer bo kot direktor tekstilne tovarne "METKA" v Celju, mu dosedanji delovni tovariši želimo mnogo sreče in uspehov.

SEJEM, MODA 1965

Varujmo se nezgod

16. januarja so odprli na Gospodarskem razstavišču 10. sejem konfekcije, modnih tkanin, pletenin, usnja, izdelkov usnjarsko-predelovalne industrije in raznih modnih artiklov, ali krajše, MODA 1965.

Tekstilna in usnjarska industrija, ki sodelujeta s 15 % v skupni vrednosti industrijske proizvodnje in s 17 % v našem skupnem izvozu, sta napolnili na letošnjem sejmu mode (menda spadajo tovrstni sejmi med poslovno najbolj uspešne sejme Gospodarskega razstavišča) vse razpoložljive kapacitete prostorov in skušali prikazati radovednemu obiskovalcu in poslovnim prijateljem, kaj sta pripravili za letošnjo sezono. Zanimanje industrije za to sejmsko prireditvev najlepše dokazuje število razstavljalcev - kar 134 se jih je zbralo pod streho razstavišča.

Strokovna žirija je podelila 294 kolajn, potrošniki smo si ogledali razstavljene predmete, nekateri tudi modne revije, predstavniki razstavljaajočih podjetij so navezali ali poglobili stike s poslovnimi partnerji - skratka "Sejem Moda 1965 je", kot piše novinarka Dela, "pokazal napredek in opravil svoje poslanstvo".

MODA 1965 MODA 1965 MODA 1965
5 MODA 1965 MODA 1965 MODA 1965
965 MODA 1965 MODA 1965 MODA 1
1965 MODA 1965 MODA 1965 MODA
DA 1965 MODA 1965 MODA 1965 MO

V mesecu decembru so se v podjetju pripetile le tri obratne nezgode, in sicer so se ponesrečili sledeči:

TEREZIJA LANGUS, predica se je urezala s pločevino na votku na prstanec leve roke. V bolniškem staležu je bila od 8. do 26. decembra.

Vzrok - pokvarjena cevka za vrotek.

JOŽEFA STUBLJAR, tkalka. Pri natikanju votka jo je udarila ročica tkalskega stroja v zapestje desne roke, vsled česar je bila v bolniškem staležu od 10. do 19. decembra lani.

Vzrok - motnje v normalnem tehnološkem procesu.

MILAN DOBRIN, strojni ključavničar si je poškodoval levo nogo, ko mu je pri piljenju vsled tresenja delovne mize in primoža padel z mize kos železa na nogo.

Udarec ni takoj povzročil potrebe, da bi šel k zdravniku, pač pa ga je začelo boleti šele po novem letu, vsled česar je šel v bolniški stalež šele 5. januarja 1965.

Vzrok - zaradi neprevidnosti.

Skupno je bilo v letu 1964.

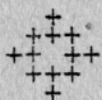
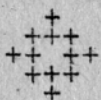
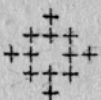
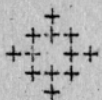
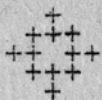
109 obratnih nezgod, od katerih jih je bilo 20 na poti na delo oziroma z dela.

Če na hitro primerjamo to stanje s prejšnjim (1963.) letom, vidimo, da je število nekoliko narastlo in to od 95 na 108.

V bodoče pa se nezgod še bolj varujmo!!

(nadaljevanje s 3. strani)

Pred sindikalno organizacijo in njenim vodstvom stoji pred vrati vrsta nalog, zato je naloga Tovarniškega odbora, predsedstva in vseh članov da pri delu sodelujemo in tako izbojujemo boljše rezultate pri delu in samoupravljanju.

PRAKTIČNI NASVETI PRAKTIČNI NASVETI PRAKTIČNI NASVETI PRAKTIČNI
NASVETI PRAKTIČNI NASVETI PRAKTIČNI NASVETI PRAKTIČNI NASVETI P

O IZRAČUNAVANJU PORABLJENEGA ELEKTRIČNEGA TOKA

Danes si težko predstavljamo, kako so naše babice shajale brez električnega likalnika, naši dedje pa brez električnega brivskega aparata. Še težje si je zamisliti, da bi naša gospodinjstva nenadoma ostala brez električnega toka: pomislite na električni štedilnik, električne peči, električne bojlerje, sesalce za prah, grelne blazine, radio in televizijo!

Elektrika nam prinaša v naš dom "gospodinjsko pomočnico", toplota, razvedrilo - in enkrat v mesecu - tudi inkasanta, ki nam prinaša račun za porabljeno električno energijo, ki pa ima te le rubrike:

1/65	2388	2181	207	gosp.	12	2484	360	50	2894
obračun. mesec	novostanje	prejšnjestanje	por. kWh	tar.	cena kWh	obr. kWh	prispl. din	s. m.	račun. znesek

Prav bi bilo, da bi si znali v vsaki družini sami izračunati, koliko toka so že porabili v mesecu, saj bi si s tem prihranili presenečenje in slabo voljo ob koncu meseca, ko je treba plačati račun. Izračunati porabo električne energije pa tudi ni prav nič težko. Zadostuje, če vemo, da merimo električno energijo v kilovatnih urah (kWh). Vsako gospodinjstvo ima električni števec, ki stalno kaže porabljeno električno energijo v kWh. Poglejmo zgornji primer:

Pod rubriko "stanje števca" imamo dve številki - novo in prejšnje; do 31. decembra 1964 smo porabili n.pr. 2181 kWh, do 31. januarja 1965. pa skupaj že 2388. V mesecu januarju smo torej porabili 2388 - 2181, to je 207 kilovatnih ur. Če vemo, da plačuje večina gospodinjsko elektriko po takojimenovani gospodinj-

ski tarifi, torej po 12 din za kilovatno uro, nam ne bo težko ~~izračunati cene za porabljeno elektriko~~. V našem primeru dobimo:

$$207 \times 12 = 2.484 \text{ din}$$

Če prištejemo k temu znesku še prispevek (v našem slučaju din 360, ki pa je odvisen od števila prostorov - za vsak prostor po din 120.-) in stroške meritev (v našem slučaju din 50.-), lahko vemo že pred prihodom inkasanta, za koliko bomo morali olajšati svojo denarnico - za navedeni primer:

$$2484 + 360 + 50 = 2.894.- \text{ din}$$

Porabljene kilovatne ure pa lahko izračunamo tudi drugače. Na vsakem električnem aparatu imamo namreč podatek o njegovi moči, izraženi v vatih ali kilovatih. Če piše na električni pečici, da je njena moč 1,5 kW, ne pomeni to nič drugega, kot da porabi pečica v eni uri 1,5 kilovatnih ur električne energije. Koliko energije porabi, če gori 5 ur? Če jo porabi v eni uri 1,5 kWh, jih bo porabila v 5 urah pač petkrat več, torej $1,5 \times 5 = 7,5$ kWh.

Tako smo prišli do enostavnega obrazca za izračun porabljene električne energije, če poznamo moč in čas uporabe električnega porabnika:

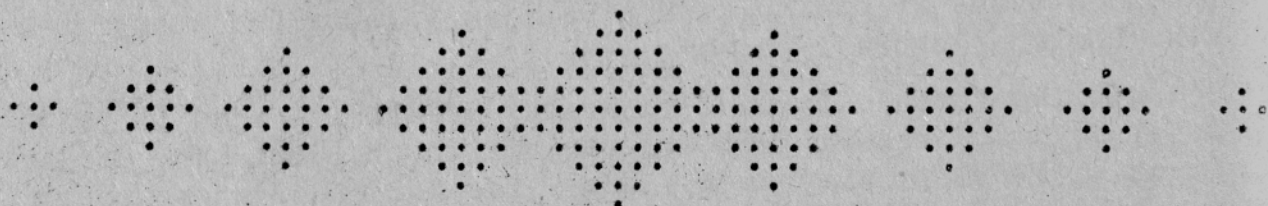
$$\text{kilovatne ure} = \text{moč v kW} \times \text{čas v urah}$$

Napravimo majhen primer: recimo, da nam mora v nekem prostoru vsak dan po 10 ur goreti 100 vatna žarnica. Kolikšen strošek nam predstavlja to v mesecu s 30 dnevi?

Ker ima 1 kW 1000 W, je moč stovatne žarnice izražena v kW le 0,1 kW. Čas gorenja bo 30 dni $\times$ 10 ur = 300 ur. Če uporabimo zgornji obrazec, znaša poraba toka $0,1 \times 300 = 30$ kWh.

Tako lahko izračunamo porabo električnega toka za vse aparate in pripomočke, ki jih uporabljamo. Tako izračunana vsota porabljenih kilovatnih ur nam da število, ki se bo pojavilo kot odlčilna postavka v računu - pod rubriko "Poraba kWh".

* Članek je odgovor na vprašanje bralcev (anketa).

Sponin na Prešerna...

Dne 8. februarja se vsako leto spominjamo ~~smrti našega~~ največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Letos mineva že 116 let, odkar je leta 1849. umrl v Kranju. Kar je on napovedal že pred več kot sto leti, se je uresničilo z našo narodno-osvobodilno borbo. Njegov sponin bo najboljše počaščen z njegovo pesmijo:

Spet trte so rodile
prijat'li vince nam sladko,
ki nam oživlja žile,
srce razjasni in oko,
ki vtopi
vse skrbi,
v potrtih prsih up budi!

V sovražnike z oblakov
rodu naj naš'ga trešči grom!
Prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom,
naj zdrobe
njih roke
si spone, ki jih še teže!

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nažaj se vrnejo!
Otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša bosta last!

Bog živi vas Slovenke,
prelepe, žlahtne rožice!
Ni take je mladenke,
ko naše je krvi dekle;
naj sinov
zarod nov
iz vas bo strah sovražnikov.

Žive naj vsi naródi,
ki hrepene dočakat dan,
da koder sonce hodi
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA
~~KRIŽANKA NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA KRIŽANKA~~
 NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA KRIŽANKA NAGRADNA

1	2	3	4	5			6	7	8	9
11						11		12		
13					14		15			
16				17						
18			19						20	21
1		22								
23	24		25						26	
	27	28						29		
30							31			
32						33				
34			D		35					

VODORAVNO:

1. naš smučarski "as" (sedaj v JLA). 6. pokriva lo. 10. glavno mesto balkanske države. 12. resnica. 13. nemško mesto znano po steklu (J). 14. "šmirarji". 16. bodica. 17. povorka. 18. Virovitica. 19. romunska atletinja. 20. kratica za recept. 22. italijanska kratka puška. 23. dolžinska mera (okrajšava). 25. roman v slikah. 26. črka s prizvokom. 27. od Irene. 29. stara dolžinska mera. 30. da se pere. 31. ne spi. 32. ime znaka za

matematično neznanko. 33. velika zajemalka za vodo. 34. trg - po angleško. 35. delavka pri statvah.

NAVPIČNO:

1. pevovodja, ki je bil v Tržiču. 2. pismeno potrdilo, spričevalo. 3. pokrajina v Angliji. 4. osebni zaimek. 5. tebe. 7. kraj na zapadu Romunije. 8. smučarski skakalec poročen s Tržičanko. 9. najvišje karte. 11. fakin, potepin. 14. sekira za tesarja. 15. kraj severno od Bleda. 17. družabnik, soigralec. 19. mesto v Švici. 21. delavka v predilnici. 24. moško ime. 26. stari oče. 28. pleme, rod. 29. vrsta drobnih tiskarskih črk. 30. gostija, veselje, 31. udav. 33. kegljaški klub.

REŠITVE PREJŠNJE KRIŽANKE

Prejšnjo križanko so pravilno rešili in bili izžrebani:

1. nagrada Ivanka Zaletel
2. nagrada Janez Avsenek
3. nagrada Fani Zadnikar

Nagrade lahko dvignete v kastrovskem sektorju, soba 10.

Tovarišici Pepci Radič se zahvaljujemo za čestitke ob novem letu. Dobili smo Vašo križanko, toda na žalost ni bila izžrebana. Pa drugič več sreče.

Uredništvo TT

